

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23Co/21/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114208065
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114208065.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a sudkýň JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Mariany Muránskej v právnej veci navrhovateľa S. E., nar. X.X.XXXX, K., K. E. XX, právne zastúpený JUDr. Dášou Komkovou, advokátkou v Prešove, Hlavná 27, proti odporcovi S. E., nar. XX.X.XXXX, I. I. XXX, právne zastúpený JUDr. Jánom Garajom, Hlavná 137, Prešov, o zníženie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 12C/112/2014-62 zo dňa 9.12.2014 a proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 12C/112/2014-43 zo dňa 3.11.2014

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Potvrďuje uznesenie.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov uznesením č. k. 12C/112/2014-43 zaviazal navrhovateľa nahradiť odporcovi trovy konania vo výške 100 Eur. Uznesenie odôvodnil tým, že na pojednávaní konanom dňa 23.9.2014 sa odporca ako aj jeho právny zástupca zúčastnili a navrhovateľ ani jeho právna zástupkyňa sa ho nezúčastnili. Dňa 22.9.2014 bolo súdu doručené ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní zo strany právnej zástupkyne navrhovateľa z dôvodu jej účasti na kúpeľnej liečbe a zároveň ospravedlnenie neúčasti navrhovateľa na pojednávaní a jeho žiadosť o odročenie pojednávania na iný vhodný termín. Súd citoval ust. § 147a ods. 1, ods. 2 a § 119 ods. 1 OSP. Uviedol, že navrhovateľ a jeho právna zástupkyňa sa z pojednávania konaného dňa 23.9.2014 ospravedlnili dňa 22.9.2014, teda nie v súlade s ust. § 119 ods. 2 OSP, a preto vzniklo odporcovi právo na zaplatenie náhrady v zmysle § 147a ods. 2 OSP.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alternatívne, aby návrh odporcu zamietol. Uviedol, že ust. § 147a OSP je potrebné vykladať v kontexte so základným právom účastníka súdneho konania na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie je formalistické. Uviedol, že on ako navrhovateľ mal záujem na skorom ukončení predmetného konania. To, že právna zástupkyňa nastúpila na kúpnu liečbu a ospravedlnila sa z pojednávania, mohol súd k celkovým okolnostiam prípadu vyhodnotiť ako ospravedlnenie sa z neúčasti na pojednávaní. Dôvodová správa k zákonu č. 388/2011 Z. z. všeobecne konštatuje, že predmetné ustanovenie je reakciou na podnety súdov ohľadne obštrukcie účastníkov a ich právnych zástupcov, najmä vo vzťahu k zdravotným dôvodom a oneskoreným ospravedlneniam ich neúčasti na pojednávaní. Uviedol, že v zmysle § 119 ods. 2, 3 OSP, je zdravotný stav účastníka konania dôvodom na odročenie pojednávania, len ak je súdu preukázaný vyjadrením ošetrojúceho lekára. Uviedol, že súd mohol vec prejednať aj bez jeho prítomnosti a bez

prítomnosti jeho právnej zástupkyne. Z uvedených dôvodov má zato, že neboli splnené podmienky na použitie § 147a OSP v prospech odporcu.

Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 12C/112/2014-62 zamietol návrh navrhovateľa vo veci samej a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Rozsudok odôvodnil tým, že súd porovnával pomery navrhovateľa v čase vydania predchádzajúceho rozsudku a v súčasnosti. Navrhovateľ má z pracovnej činnosti mesačný príjem 670,- Eur, jeho súčasná manželka je na materskej dovolenke s príjmom 200 Eur mesačne. Oproti stavu pri predchádzajúcej úprave výživného sa však jeho vyživovacie schopnosti a možnosti nezmenili, nakoľko vtedy deklaroval príjem 500 Eur mesačne. V súčasnosti má síce ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ale aj vyšší príjem a navyše na výžive mal. N. sa podieľa aj jeho matka. Oproti tomu výdavky odporcu sa neznížili, práve naopak, tým, že je študentom vysokej školy, logicky vzrástli. Odporca však nežiadal o zvýšenie výživného, ale pokrýva svoje výdavky brigádnu prácou a viac mu prispieva matka. Súd pri rozhodovaní vychádzal z preukázaného príjmu navrhovateľa 670 Eur mesačne, z toho, že navrhovateľ vlastní byt, motorové vozidlo a bolo mu poukázaných 50 000 Eur titulom vyporiadania BSM. Tvrdil, že z týchto peňazí musel vrátiť pôžičku otcovi a bratom, čo však nepreukázal žiadnym dôkazom. Navrhovateľovi vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť k synovi N., nar. XX.X.XXXX.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 150 ods. 1 OSP. Uviedol, že v danej veci sa nejaví ako spravodlivé, aby navrhovateľ, aj keď v konaní nebol úspešný, znášal náklady odporcu, a to jednak vzhľadom predsa len napäté majetkové a finančné pomery a jednak vzhľadom na existenciu blízkeho príbuzenského vzťahu medzi účastníkmi, ktorý je namieste skôr korigovať pozitívnejším smerom, čo súd dáva do pozornosti obojstranám.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie odporca, a to len proti výroku o náhrade trov konania. Uviedol, že nepriznanie náhrady trov konania v súlade s § 150 OSP musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu. Jedným z kritérií je aj to, aby takéto rozhodnutie sa nejavilo ako neprimerané tvrdoš voči účastníkovi konania, a aby neodporovalo dobrým mravom. Úvaha súdu o tom, či ide o takýto výnimočný prípad a či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci a rozhodnutie, ktorým je ust. § 150 OSP aplikované, musí byť riadne, jasne, precízne a presvedčivo odôvodnené. V danom prípade sa súd prvého stupňa obmedzil len na konštatovanie, že sa nejaví ako spravodlivé, aby navrhovateľ, aj keď v konaní nebol úspešný, znášal náklady odporcu, a to jednak vzhľadom na napäté majetkové a finančné pomery, a jednak vzhľadom na existenciu blízkeho príbuzenského vzťahu medzi účastníkmi konania, ktorý je namieste skôr korigovať pozitívnejším smerom. Súd z hľadiska aplikácie ust. § 150 OSP neposúdil celý komplex okolností relevantným pre rozhodovanie o náhrade trov konania a vo svojom rozhodnutí sa s tým riadne nevysporiadal. Súd výnimočnosť prípadu videl len v okolnosti na strane navrhovateľa a neprihliadal na ďalšie okolnosti významné pri skúmaní podmienok pre možnosť rozhodnutia o nepriznaní náhrady trov konania, ako sú predovšetkým majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery oboch účastníkov konania. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie aj navrhovateľ. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby ho zmenil tak, že zníži výživné zo strany odporcu zo sumy 150 Eur mesačne na sumu 30 Eur mesačne. Uviedol, že súd neúplne zistil skutkový stav, nevykonával dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Uviedol, že sa nemožno stotožniť s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, keď súd skonštatoval prioritu odporcu pred závažnou zmenou pomerov - narodením druhého dieťaťa s poukazom, že zníženie výživného by ohrozilo odporcovu budúcnosť. Právny poriadok Slovenskej republiky nepozná diskrimináciu medzi plnoletým alebo maloletým dieťaťom. Súd pri hodnotení dôkazov opomenul zhodnotiť príjem matky, jej majetkové pomery. Nevychádzal z jej individuálnych schopností, reálnych možností, ktoré u matky odporcu nie sú obmedzené vzhľadom na jej vzdelanie, existenciu pracovných príležitostí. Uviedol, že matka ukončila pracovný pomer a z výhodného pracovného miesta dohodou odišla pracovať do zahraničia. Z neznámych dôvodov je v súčasnej dobe vedená na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Úlohou súdu prvého stupňa bolo náležite objasniť tieto skutočnosti. Súd prvého stupňa jednostranne zhodnotil jeho majetkové pomery s poukazom na výšku obdržaného finančného vyporiadania BSM vo výške 50 000 Eur. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal náležite s otázkou BSM, ako aj majetkovými pomermi

matky, ktorej v rámci BSM zostal rodinný dom v hodnote viac ako 110 000 Eur a jemu zostalo 50 000 Eur, ktoré boli z jeho strany použité na splatenie dlhou za kúpu bytu, v ktorom žije s novou rodinou. Súd sa náležitým spôsobom nevysporiadal s § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Uviedol, že ide o závažnú zmenu pomerov, ktorá zakladá zmenu rozhodnutia. K závažnej zmene pomerov dochádza uzavretím manželstva, narodením ďalšieho dieťaťa a zdravotného stavu, zmenou zamestnania a pod.. Uviedol, že z dokazovania bolo preukázané, že jeho reálne schopnosti sú obmedzené len na bežné potreby. V súvislosti s uzavretím manželstva a narodením dieťaťa súd mal vyhodnotiť aj jeho spoločnú domácnosť, v ktorej žije ďalšie dieťa, ktoré pochádza z prvého manželstva jeho terajšej manželky. V konaní bolo preukázané, že odporca si dokáže zarobiť na svoje vlastné živobytie brigádnickou prácou. Ide o prácu na dohodu s mesačným zárobkom 140 -150 Eur. Je si vedomý toho, že práca na dohodu študenta nemá vplyv na určenie výšky výživného, avšak v súvislosti s celým kontextom k pomeru jeho zárobku a k pomeru vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu a manželke je jeho príjem fakticky pod úplnou hranicou. Okrem zárobku vo výške 670 Eur, do ktorého pravdepodobne súd započítal rodinné prídavky, hradí výživné 150 Eur mesačne a pre jeho trojčlennú rodinu zostáva na jednu osobu 173,33 Eur, z ktorých finančných prostriedkov musí hradiť aj náklady na bývanie a iné životné potreby v prospech maloletého dieťaťa. Pokiaľ by pripočítal sumu 150 Eur ako výživné zo strany matky, 150 Eur ako zárobok z dohody o vykonaní prác, je príjem odporcu mesačne 450 Eur.

Navrhovateľ rozhodnutie o trovách konania považuje za vecne správne.

Odporca rozsudok vo veci samej považuje za vecne správny.

Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozsudok súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správny a uznesenie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správne. Napadnuté uznesenie vychádza zo správne zisteného skutkového stavu a súd vec správne právne posúdil. Je nepochybné, že na žiadosť navrhovateľa a jeho právnej zástupkyne bolo pojednávanie odročené, pričom žiadosť o odročenie pojednávania bola súdu doručená deň pred pojednávaním. V danom prípade teda boli splnené podmienky na priznanie náhrady podľa § 147a OSP vo výške 100 Eur. Aj keď úmyslom navrhovateľa nebolo odďaľovať rozhodnutie, jeho postupom bolo zapríčinené zmarenie pojednávania, a teda navrhovateľ svojim postupom dal dôvod na aplikáciu § 147a OSP. Je pravdou, že právna zástupkyňa navrhovateľa o termíne nástupu na kúpeľnú liečbu zrejme vedela už dlhšie a samotné jej ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní by súd nemusel akceptovať. Z neúčasti na pojednávaní sa však ospravedlňoval aj samotný navrhovateľ, a to z dôvodu neúčasti svojej právnej zástupkyne. Takejto žiadosti o odročenie pojednávania už bolo potrebné vyhovieť a pojednávanie teda bolo zmarené práve následkom neskorého ospravedlnenia navrhovateľa a jeho právnej zástupkyne. Preto uznesenie bolo potvrdené postupom podľa § 219 ods. 1 OSP.

V rozsudku vo veci samej súd správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol. Predmetom konania je zmena vyživovacej povinnosti, kde súd porovnáva zmenu pomerov existujúcich v čase vydávania pôvodného rozhodnutia s pomermi existujúcimi v čase vydávania nového rozhodnutia. Správne súd zistil, že príjem otca oproti predchádzajúcemu obdobiu mierne vzrástol a vzrástli aj potreby odporcu. Ani pri zohľadnení toho, že navrhovateľovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, nebolo možné návrhu na zníženie výživného vyhovieť. Preto správne súd prvého stupňa rozhodol tak, že návrh zamietol. Odvolací súd sa stotožňuje aj s výrokom o trovách konania, ktorý súd prvého stupňa založil na aplikácii § 150 ods. 1 OSP. Preto bol rozsudok aj v tejto časti ako vecne správny potvrdený postupom podľa § 219 ods. 1 OSP.

Súd prvého stupňa uviedol, ktoré skutočnosti považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce aplikáciu § 150 ods. 1 OSP. To, že nezohľadnil všetky skutočnosti, ktoré by pri takomto rozhodnutí teoreticky bolo možné zohľadňovať, nezakladá nepreskúmateľnosť ani arbitrárnosť rozhodnutia. Napokon je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa ani nemohol priznať úspešnému odporcovi trovy právneho zastúpenia, pretože tieto neboli vyčíslené v lehote podľa § 151 ods. 1 O.s.p. a neboli vyčíslené ani počas odvolacieho konania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 150 ods. 1 OSP a § 224 ods. 1 OSP. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, mal by preto právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd však má zato, že aj pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania je potrebné aplikovať § 150 ods. 1 OSP, a preto vzhľadom na príbuzenský pomer účastníkov konania a charakter konania

úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal pritom z tých istých okolností, ktoré ako dôvod pre aplikáciu § 150 ods. 1 OSP uviedol súd prvého stupňa.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.